

הבית והעלייה פרק עשירי בבא מציעא

קומ.

עין משפט
נר מצוה

ב א מ"י פ"י מהלכות
מעשר שני ונטע רבתי
הלכה יע סגנו עשין קל
טור י"ד ס"י ר"ד תפשמתי
עבור ובסגנו שם ולא
מלאחין:
ב א ג מ"י פ"ד מהל'
שנים ה"י ט סגנו
עשין פב טושי"ע ח"מ ס"י
קסו סעיף א:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קמיה
דשבור וכו' מלכא ממש.
ג"כ ובג"כ סוף דף י'
מבואר דהוה ע"כ ע"ש
ובג"כ דף קטו ע"כ איתא
דשמואל נקרא ק"י וכן
בפסחים דף נד:

גליון הש"ס

רש"י ב"ר אפריון חן
שלנו. וכו' רש"י ב"ר
פ"י ויחי בספקון בן פורת
יוסף. אכל המנ"י שם כ'
דהג"י שרשית והוא לשון
שבת וכוונתו כמו פורלא
למנו (מכונות ד' נד) ועי'
בראשית שם:

מוסף רש"י

אפריון. חן. והוא לשון
למנו (בראשית חס כב).

ו' ותניא נמי גבי פקח וממכר כה"ג. תניא גרסינן דלינה משנה
בשום מקום ולא הו' כה"ג ממש דלפילו אמר ר"י היוזא
מן הגזע של בעל הקרקע לא יקשה כלום שהרי עומד באזוהו של בעל
הקרקע וגם יונק מן הקרקע ועוד שלא היה דעת המוכר למכור אלא

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

זה האילן שהיה כעין שמכר אצל לא
אילן חדש שעמיד ללאות מן הגזע דלא
חשיב כאילן עלמנו הענפים המתחדשים
אלא נחשב כאילן אחר וכן ר' מאיר
אם היה אומר כאן של בעל האילן
לא היה קשה על משנתנו שכמו
שהענפים המתחדשים בכל שנה הם
של בעל האילן ה"ג היוזא מן הגזע
יהיו שלו והא' דקאמר כה"ג היינו
שמיפה ר"מ כאן כמו של בעל הקרקע
טפי מרבי יהודה כמו במתני' ולהכי
לא עבדי לריכותא בסמוך אלא אערלה

ואמקח וממכר ולא אממתימין:
שבור מ"בא. נראה לפרש כפי'
הקונטרס דשבור מלכא
היה נקי בהלכות כדאמרין בסוף
מסכת ע"ז (דף ע"ז): שניען הסכין עשר
פעמים בקרקע קשה כשתחך האחרון
בסכין לרבי יהודה:

הדרן עלך הבית והעלייה
וסליקא לה מסכת בבא מציעא

ואי אמר ריש לקיש הלכה כר"ש שמואל מי לא קיס דדיני למיקלסיה לר"ש עד דשמע משמיה
דריש לקיש דהלכתא כוותיה: אפריון. ° חן שלנו:

הדרן עלך הבית והעלייה וסליקא לה מסכת בבא מציעא

אילן היוזא מן הגזע וכו'. בלוקה אילן אחד בתוך של חצירו דק"ל
בבבא בתרא (דף פ"א). דבברי הכל לא קנה קרקע ואילן קטן היוזא (מן
הגזע או) מן השרשין לית דינא ולית דינא דקרקע גמורה היא ומן הגזע
נמי ר"מ סבר שדי נופו בטר עיקרו והתם מפרש מאי גזע ומאי

ו' ותנן נמי גבי ערלה כי האי גוונא אילן
היוזא מן הגזע ומן השרשין חייב בערלה
דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר "מן הגזע
פטור ומן השרשין חייב וצריכי דאי
אשמועינן קמייחא בהא ערלה רבי יהודה
משום דממונא אבל גבי ערלה דאיסורא
אימא מודי ליה לר' מאיר ואי איתמר בהא בהא
קאמר ר' מאיר אבל בההיא אימא
מודי ליה לר' יהודה צריכי: [אמר] ר"ש
(אומר) כל שהעליון יכול לפשוט [וכו']:
אמרי דבי רבי ינאי יובלבד שלא יאם
ב' בעי רב ענן ואיתימא רבי ירמיה מגיע
לנופו ואין מגיע לעיקרו [א] מגיע לעיקרו ואין
מגיע לנופו מאי יתיקו: אמר אפרים ספרא
תלמידו של ריש לקיש משום ריש לקיש
הלכה כר"ש אמרוה קמיה דשבור מלכא
אמר להו' אפריון נמטייה לרבי שמעון:

והוא מגיע לנופו. כגון שנטה נופו
למטה: קמיה דשבור מלכא. לי נראה
שבור (א) מלכא ממש ומלך פרס היה
ובקי דדיניס ואמרוה להא דר"ש דמתני'
קמיה וקלסיה ואמר אפריון נמטייה
לר"ש יקבל חן מאתנו על דבר זה. ואית
דאמרי שבור מלכא שמואל בדכמה
דוכתי קרי ליה הכי ואין מיושב זה
דמאי אמרוה אי להא דר"ש דמתני'
אטו שמואל לא הוה ידע לה למתני'
ואי להא דאפרים ספרא אטו אי לא

(א) ג"ל ותנא והא
מוספתא דערלה ע"ש,
ג ע"י בהר"ש ובספר
ת"ח ובספר ה"י, א גי
הערך הו' ליה אפריח
לרש לקיש פ"י מחוק בלשון
פרכי ישר כמו ישר חלו
ס"א אפריח לרש לקיש
ברכה ומלשון בן פורת
כלומר יפרו וירבו חממים
ונטוים כמותו, ד) שייך
לעיל קמיה: וכני רש"ל
ה) פ"י הגון על זה המלכא
בספר החיים שמיבר אחי
הגאון מהר"ל מפר"א,
בספר ימות ח"א פ"ג,
ב) בספיקא וסוף משנת
הרמ"א ז"ל וכן בסוף ע"ש
ב"ק כבוד רמזים על
הכרת שמות הללו.

הגהות הגר"א

[א] נב' ומגיע לעיקרו
ואין מגיע לנופו תל"מ
וב"כ הרמב"ם והרא"ש
ל"ג לה וכו' דה"ג וה"א
נקרא מגיע: [ב] רש"י
ד"ה חייב. הסמוך לקרקע
בתוך ס"י. ג"כ וממלא כסב
ראב"ד ד' טפחים סמוך
למחנה הרי הוא של מחנה
אף לר"מ ר"ש:

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

הדרן עלך מסכת בבא מציעא והדרן עלן. דעתן עלך מסכת בבא מציעא ודעתך עלן. לא נתנשי מינך מסכת בבא מציעא
ולא תתנשי מינך לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאיתי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמונתנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. חנינא בר פפא רמי
בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רכיש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר
פפא:

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה בלנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל
בלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאובי תחבמני מצותיך כי לעולם היא לי: יהי לפני תמים בחקיקה למען לא אבוש: לעולם לא
אשפח פקודיך כי בם חיינני: ברוך אתה יי למדני חקיקה: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו
משכימים והם משכימים. אנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים
ומקבלים שחר והם עמלים ואינן מקבלים שחר. אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת. שאמר
אתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בה:

יהי רצון מלפניך יי אלהי בשם שעזרתני לסיים מסכת בבא מציעא בן תעזרני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסייםם ללמד
וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי
ולזרעי שלא תמוש התורה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם. ותתקיים בי בהתהלכה תנחה אותך בשכבה תשמר עליך והקיצות
היא תשיחה. כי בי ירבו ימיה ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו
בשלוש:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא, ולאחיא מתיא, ולאסקא לחיי עלמא, ולמבנא קרתא דירושלם,
ולשכלל היכליה בגוה, ולמעקר פולחנא נוכראה מארעא, ולאכתבא פולחנא דשמיא לאתריה, וימליך קודשא בריך הוא
במלכותיה ויקריה, וינצמח פרגנה ויקרב משיחהו. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן.
יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתחדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא
ברוך הוא. לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנן, ועל תלמידיהון
ועל כל תלמידי תלמידיהון, ועל כל מאן דעסקין באורייתא, די באתרא (קדישא) הדין ודי בכל אתר ואתר, יהא להון ולכון
שלמא רבא חנא וחסדיא ורחמי וחיי אריכי ומזוני רויחי ופרקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא
מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן: עושה שלום במרומו הוא ברחמינו יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל
ואמרו אמן: